

Л. Д. Водянка,
к. е. н., доцент кафедри бізнесу та управління персоналом,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
ORCID ID: 0000-0001-8153-2532

С. І. Тодорюк,
к. е. н., асистент кафедри бізнесу та управління персоналом,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
ORCID ID: 0000-0003-4399-5952

І. М. Тодоріко,
дослідниця кафедри бізнесу та управління персоналом,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
ORCID ID: 0000-0002-0798-2081

DOI: 10.32702/2306-6806.2021.10.74

ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА СТАН РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

L. Vodianka,
PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Business and Human Resource management,
Chernivtsi Yuriy Fedkovich National University.

S. Todoruk,
PhD in Economics, Assistant of the Department of Business and Human Resource management,
Chernivtsi Yuriy Fedkovich National University

I. Todoriko,
Researcher of the Department of Business and Human Resource management,
Chernivtsi Yuriy Fedkovich National University

THE IMPACT OF THE COVID-19 PANDEMIC ON THE LABOR MARKET IN UKRAINE AND THE WORLD

Вплив, що зазнали провідні країни світу, спричинений пандемією Covid-19 у 2020 р. торкнувся усіх галузей економічного, соціального, культурного, туристичного, розважального життя кожного жителя планети. Такі події мають очевидні негативні наслідки в світовій економіці загалом та економіці певної країни. До них належать падіння ВВП, дисбаланс на ринку праці, зменшення чисельності працюючих, підвищення рівня бідності та ін.

У березні 2020 р. рівень безробіття швидко зріс, і до квітня 2020 р. він значно перевищив свій попередній пік, що спостерігався під час Великої рецесії та одразу після неї. Найбільшого удару від впливу пандемії зазнали такі сектори економіки: транспорт, готельний та ресторанний бізнес, мануфактура та дрібна комерція. Зокрема, в Україні через пандемію коронавірусу з початку березня 2020 р. значно зросла кількість безробітних. Пік досяг 518 тис. осіб. Для адаптації в тих умовах, що склалися, світовий та вітчизняний ринок праці запровадили нові методи регулювання та функціонування. Світова економіка зазнала значних змін та перебудову її структури.

The impact of all countries of the world caused by the Covid-19 pandemic in 2020 affected all areas of economic, social, cultural, tourist, entertainment life of every inhabitant of the planet. Such events have obvious negative consequences for the world economy as a whole and the economy of a particular country. These include falling GDP, labor market imbalances, declining employment, rising poverty, and more.

In March 2020, the unemployment rate rose rapidly, and by April 2020 it had significantly exceeded its previous peak observed during and immediately after the Great Recession. The biggest impact of the pandemic was on sectors of the economy such as transport, hotels and restaurants, manufacturing and small business. In particular, in Ukraine due to the coronavirus pandemic since the beginning of March 2020, the number of unemployed has increased significantly. The peak reached 518 thousand people. Introduction of programs of the Government of Ukraine to ban the accrual of interest on overdue loans and liabilities; increase in the amount of assistance from the reserve fund to support unemployed citizens; promoting the development of small and medium-sized businesses, in particular the implementation of preferential credit programs "5-7-9", etc. On the other hand, more workload has been placed on businesses themselves. Thus, many companies at their own expense provided their employees with personal protective equipment and paid for their testing; disinfected the premises and, if necessary, ensured their delivery by transport to enterprises, etc. As a result of the analysis of the impact of Covid-19 on the world economy and Ukraine in particular, it should be noted that the world has undergone rapid transformational changes in all its areas. The crisis that arose in 2020 exceeded the scale of the crisis of the Great Depression. The world was forced to adapt to new living conditions for which it was not ready. This is reflected in indicators of unemployment and falling GDP. Ukraine, in turn, being in the recovery phase, after the difficult years of 2014—2018 in 2019 was able to partially stabilize the internal state of the economy and to some extent improve the situation in the labor market. To adapt to the current global and domestic labor market, new methods of regulation and operation have been introduced. The world economy has undergone significant changes and restructuring of its structure.

*Ключові слова: зайнятість, безробіття, ринок праці, карантин, пандемія, COVID-19.
Key words: employment, unemployment, labor market, quarantine, pandemic, COVID-19.*

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Актуальність дослідження полягає в важливості дослідження зміни рівня зайнятості та безробіття спричинених появою та глобальним розповсюдженням захворювання COVID-19, викликане інфекцією SARS-CoV-2.

Вплив що зазнали всі країни світу спричинений пандемією Covid-19 у 2020 р. торкнувся усіх галузей економічного, соціального, культурного, туристичного, розважального життя кожного жителя планети. Такі події мають очевидні негативні наслідки в світовій економіці загалом та економіці певної країни. До них належать падіння ВВП, дисбаланс на ринку праці, зменшення чисельності працюючих, підвищення рівня бідності та ін.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Пандемія спричинена появою вірусу SARS-CoV-2 потужно вплинула на світову економіку та особливо на становище на ринку праці. Тому це питання схвилювало чимало таких вітчизняних вчених: О. Амоша, Д. Богиня, І. Бондар, Л. Водянка, О. Грішнова, В. Дієсперв, А. Колот, Е. Качан, Е. Лібанова, Л. Семів та багато інших, та закордонних вчених: Бертран Біссуель, Кайнер Томаз, Джузеппе Москаріні, Фаб'єн Постель-Віне, Дж. Харві, Шигеру Фуджіта Ен Шейвіал.

Результати досліджень проблем ринку праці спричинених пандемією Covid-19 висвітлено в їх наукових працях на вітчизняних та закордонних просторах.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ ДОСЛІДЖЕННЯ

Метою роботи є здійснення аналізу зміни рівня безробіття у світі та Україні зокрема у порівнянні його стану до та після карантину внаслідок пандемії Covid-19.

Розкрити головні проблеми ринку праці в зв'язку із зростанням рівня безробіття та його вплив на стан світової економіки. Показати методи регулювання посткарантинної ситуації з безробіттям та дисбалансом на ринку праці в Україні та світі.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

З приходом вірусу Covid-19 наприкінці 2019 р. та його масове поширення в Європі та у всьому світі в лютому — березні місяці 2020 р. світ сколихнула пандемія, що зму-

сило вдатися до прийняття суворих заходів для збереження здоров'я населення планети, основним з яких був масштабний карантин. Саме цей ключовий аспект і спричинив хвилю змін з негативними наслідками, що гальмували світову економіку. Важливою проблемою стало масове закриття підприємств, скорочення або тотальне припинення виробництва, закриття громадських, освітніх, розважальних та закладів культури, що спричинило масове безробіття як відносно, так і абсолютне. Криза охорони здоров'я COVID-19 перетворилася на світову економічну кризу, що поставила під загрозу здоров'я, робочі місця і доходи мільйонів людей у всьому світі.

З метою аналізу зміни рівня безробіття під впливом карантинних заходів ми дослідили стан світової економіки загалом та України, зокрема, до та після карантину.

Згідно з даними Національного бюро економічних досліджень початок економічного спаду припав на лютий місяць 2020 р. й цим самим поставив крапку в періоді найдовшого процвітання країн великої 20-ки (G20) після Великої рецесії (грудень 2007 р. — червень 2009 р.).

У березні 2020 р. рівень безробіття швидко зріс, і до квітня 2020 р. він значно перевищив свій попередній пік, що спостерігався під час Великої рецесії та одразу після неї. Цей сплеск безробіття був спровокований запровадженням карантинних обмежень, а саме самоізоляції, яка передбачала припинення функціонування багатьох фірм, підприємств, індустріальних компаній, виробництв та інших організацій. Хоча рівень безробіття поступово знижувався з квітня, у грудні 2020 року (6,7%) він залишається майже вдвічі вищим за показник, який спостерігався у лютому місяці цього ж року (3,5%) [3].

Тому розглянемо детальніше про стан безробіття у світі під впливом COVID-19. У багатьох країнах світу зайнятість працездатного населення значно зменшилась, проте велика кількість працівників мали змогу виконувати свою роботу залишаючись вдома. Таким чином, чимало підприємств та організацій перейшли на дистанційну форму праці. Але, попри це, в Канаді та США рівень безробіття сягнув показників, які перевищили позначку часів Глобальної Фінансової кризи. Проте очікування експертів стосовно рівня зайнятості були вищими оскільки показник працевлаштування зазнав значного падіння.

У середині березня аналіз показав, що частка світового робочого часу скоротилась на 7%, що являє собою 195 млн еквівалентів повного робочого часу одного тижня з 48 роб. годинами. З них 125 млн припало на Азію, 24 на Америку і 20 на Європу. Шокуючими були показники Індії, де 90% працівників працюють у, так званому, чорному секторі, не маючи жодного соціального захисту ні компенсаційних виплат у зв'язку з безробіттям. І з кожним місяцем розповсюдження пандемії цей показник продовжував зростати і вже в другому кварталі склав 14% що дорівнює втраті 0,4 млрд робочих місць [5].

Найбільшого удару від впливу пандемії зазнали такі сектори економіки: транспорт, готельний та ресторанный бізнес, мануфактура та дрібна комерція. Число працівників цих секторів, які були звільнені чи змушені припинити свою трудову діяльність не маючи іншого шляху отримувати дохід чи компенсацію становило 1,25 млрд працівників [6].

За даними ОЕСД (Організація економічного розвитку та співпраці ОЕСР) рівень безробіття в різних країнах світу порівнюючи лютий та червень 2020 р. має такий вигляд (рис. 1).

Як видно з рисунка найбільший приріст простежується в Колумбії, Канаді та США. При цьому досить низьким є показник в Європейських країнах та Півд. Корей, що спричинено переважно великою кількістю працівників які перейшли в часткову зайнятість, що передбачає компенсацію заробітної плати працівника в межах 75—90 %, якщо той не має змоги продовжувати свою трудову діяльність у зв'язку з карантинном [17].

Щоб точніше розглянути вплив карантину внаслідок пандемії Covid-19 на економіку України варто згадати, що наша держава за останні роки пройшла нелегкий шлях.

Починаючи з глибокої кризи 2014—2015 рр. до початку відновлення і поступового зростання в 2016 р. Економіка, що виробляла продукцію вузької спеціалізації та низької конкурентоспроможності направленої на країни СНД та інші країни, що розвиваються, почала виготовляти продукцію яка здатна бути конкурентоспроможною і на ринках високорозвинених країн світу. Обмежений рух трудових ресурсів та капіталу країн поступово став частиною світового вільного простору. При цьому можливості розвитку бізнесу та залучення інвестиції в Україну стали сприятливими для їх розвитку та одночасно підняття стану економіки країни. Проте втрати, які вона зазнала внаслідок конфлікту на сході

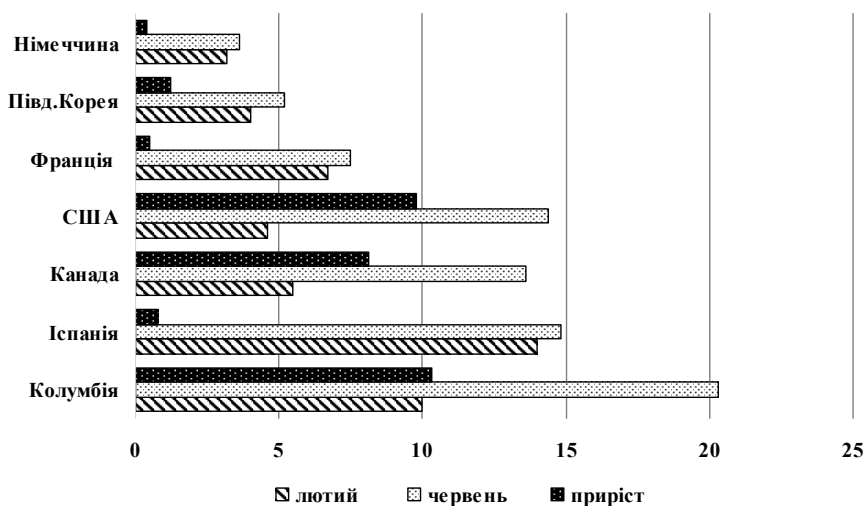

Рис. 1. Рівень безробіття, у %

Джерело: розроблено авторами на основі джерела [17].

з Російською Федерацією, не дозволили наявним трансформаційним змінам компенсувати їх вплив і за підсумками 2019 р. фактичний ВВП (рис. 2) є нижче рівня 2013 р. на 5,6%.

Протягом 2016—2018 рр. Україна зазнала складнощів пов'язаних з обмеженнями з боку Російської Федерації в транзитних перевезеннях по її території, труднощі переміщення вантажу по залізничних та автомобільних шляхах в Донецькій та Луганській областях. Проте, вже з початком 2018 р. нашій країні вдалось побороти ці складнощі і врегулювати економіку країни до фази стабільного відновлення. А вже з 2019 р. в економіці нашої держави спостерігається економічне зростання у всіх галузях економіки окрім промисловості. Будівництво зросло на 23,6%; оборот роздрібною торгівлі — на 10,5%; оптовий товарооборот — на 0,1%; сільське господарство — на 1,1%; обсяг вантажообороту — на 2,1% та пасажирообороту — на 2,6%; промислове виробництво — скорочення на 0,5%. та реальний рівень ВВП в цей період зріс на 3,2% [11; 15].

Подібна економічна ситуація що склалась у країні за останні роки несла очевидний негативний вплив на становище на ринку праці, рівень безробіття та рівень добробуту населення. Проте в 2018 р. ситуація на ринку праці почала покращуватись і рівень безробіття очевидно знизився і вже наприкінці 2019 р. становив 306,8 тис. осіб, що є значно нижче показника за 2015 р. 460,2 тис. осіб [9].

З початком 2020 р. події в країні та світі почала кардинально змінюватись. І вже в березні 2020 р. ситуація на ринку праці зазнала значного впливу внаслідок епідеміологічної кризи пов'язаною з Covid-19. Негативний

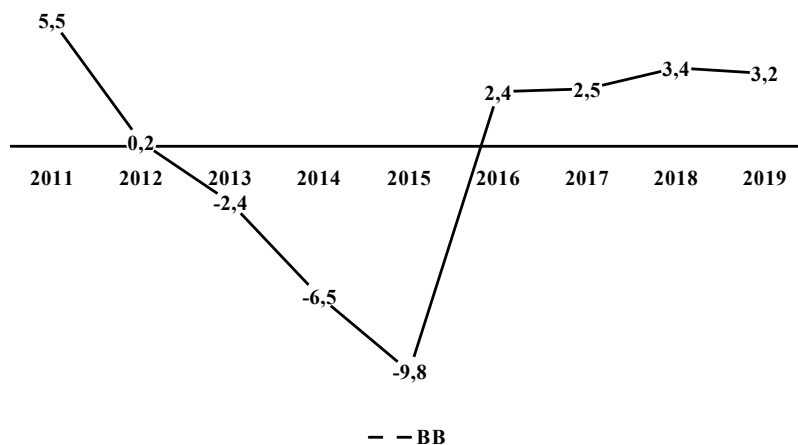

Рис. 2. Зміна ВВП у реальному вимірі у відсотках до попереднього року

Джерело: розроблено авторами на основі джерела [9; 11; 15].

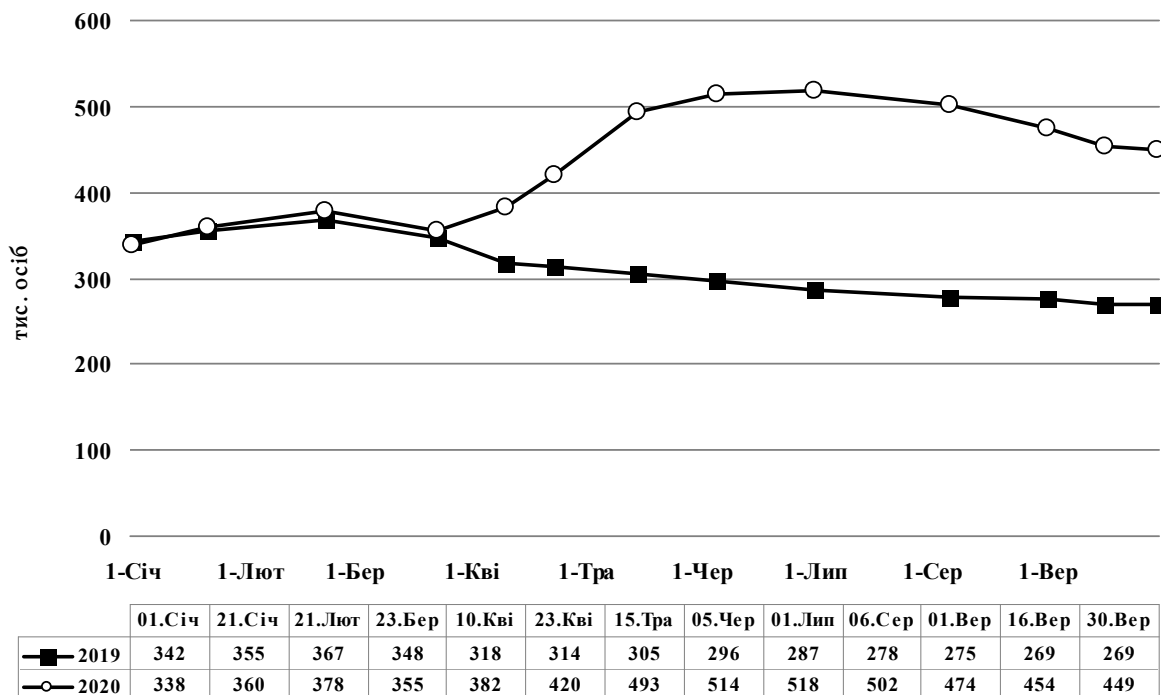

Рис. 3. Динаміка рівня безробіття, тис. осіб

Джерело: розроблено авторами на основі джерела [9; 13].

вплив відчули одразу кілька сегментів вітчизняного ринку праці. А саме: сегмент національної економіки який функціонує на внутрішньому ринку; сегмент зорієнтований на зовнішній ринок; зміни міграційних настроїв українців, а саме їх міграція закордон. У загальному вплив пандемії на український ринок праці по всіх вище перелічених напрямках призвів до прямого та опосередкованого зниження потреби залучення робочої сили в економічну діяльність [12; 14].

Такий прямий вплив на український ринок праці проявлявся через тимчасову заборону або ж обмеження певних видів економічної діяльності в Україні та припинення / обмеження трудової міграції з України закордон. Опосередкований вплив карантинних обмежень пандемії COVID-19 на розвиток ситуації на вітчизняному ринку праці у свою чергу проявлявся через зміну (переважно зменшення) попиту на різні товари й послуги вітчизняних підприємств в Україні та закордоном, що відповідним чином змінювало (переважно зменшувало) потребу в живій праці (послугах робочої сили).

Хоча в той момент розпаду пандемії, Я. Смолій, тодішній голова НБУ, вбачав інші причини погіршення стану на ринку праці України не пов'язані з COVID-19. За його словами проблема полягає в такому: "По-перше, роками однією із системних проблем української економіки була невідповідність навичок претендентів тим вимогам, які встановлюють роботодавці. По-друге, низька продуктивність праці. По-третє, скорочення та старіння населення. По-четверте, трудова міграція. По-п'яте, низький рівень участі жінок у робочій силі". Цей факт підтверджують статистичні дані про рівень безробіття і станом на 12 березня 2020 р. кількість офіційно зареєстрованих безробітних складає 361 тис. громадян [18].

Проте такі тенденції українського ринку праці в умовах до пандемії не свідчать про те, що ситуація не вплинула на стан економіки України, вона швидше натиснула на рушійні важелі, які спричинили появу таких проблем:

- фактичного скорочення зайнятості в Україні;
- зростання кількості безробітних в Україні;
- зменшення кількості українців, що працюють закордоном (трудова мігрантів);

— зменшення доходів населення України від продажу своєї робочої сили та самозайнятості через зменшення зарплати, втрати роботи та доходів фізичних осіб-підприємців [7; 8].

Варто зазначити що така ситуація не була спричинена зміною кон'юнктури ринку, а швидше діями державної влади, ухваленням карантинних обмежень. Масштаби цих дій були такими:

1. у зв'язку з пандемією коронавірусу з березня 2020 р. кількість безробітних значно зросла, зокрема зареєстрованих. Досягнуто пік на позначці 518 тис. осіб.

2. Постраждали не лише підприємства, які вимушені були зупинити роботу чи скоротили кількість робочих місць.

3. Величезна кількість заробітчан повернулися із заробітків за кордоном у рідні міста й стали на облік у центри зайнятості.

Динаміку зміни рівня безробіття в першій половині 2020 р. наведено на рисунку 3.

"Хоча робота державної служби зайнятості з працевлаштування не припинялась, станом на 16 вересня 2020 р. кількість зареєстрованих безробітних становила понад 450 тис. людей. Це на 180 тисяч, або майже на 67% більше, ніж на цю ж дату минулого року (станом на 16 вересня 2019 р. кількість зареєстрованих безробітних становила 270 тисяч). Безпосередньо під час карантину кількість безробітних зросла на 89 тис., або майже на 32% від кількості, зареєстрованої на початку карантину 361 тис. громадян (12 березня 2020 р.)" [13].

Окреслена ситуація змусила світ знаходити нові методи регулювання рівня безробіття. Розглянемо детальніше як різні країни світу реагували на спільну проблему спричиненою Covid-19.

У зв'язку із закриттям внутрішніх кордонів та встановленням карантину в Німеччині зменшився в'їзд сезонних працівників із інших країн, які були зайняті в сільському господарстві. Проте ті офіціанти, спортивні тренери чи комерційні працівники, що втратили роботу мали змогу подаватись на нові заявки відкриті спеціально для них, для задоволення сільськогосподарських потреб, та додатковій робочій силі в великих продуктових магазинах, супермаркетах та ін., оскільки попит на харчові продукти значно зріс. А також вакансії кур'є-

ра, попит на яких також збільшився та помічників по господарству.

В Італії в зв'язку зі скороченням протягом останніх десяти років значної кількості медичних працівників, через пандемію, виникла велика кількість вакансій на ринку праці, зокрема на лікарів і медичних сестер тощо. Крім того, багато відкрили вакансій за такими професіями, як фармацевти, завідувачі, які формують онлайн-замовлення, зокрема в фармацевтичній галузі, логісти, водії, які мають розвозити відповідні замовлення, прибиральники, співробітники call-центрів, працівники, які проводять дезінфекцію приміщень тощо. Працівникам, які працювали офлайн у сільському господарстві, роботодавці збільшували розмір заробітної плати до 50%. Збільшилась питома вага працівників, які почали працювати в онлайн режимі.

В умовах пандемії, у Великобританії збільшилась кількість вакансій для медичних працівників, зокрема лікарів, медичних сестер та допоміжного персоналу (прибиральники, обслуговуючий допоміжний персонал, санітари, доглядачі для осіб пенсійного віку та хворих тощо); в супермаркетах через зростання попиту на їх продукцію; в аптеках, зокрема зріс попит на фармацевтів та пакувальників медичних препаратів; у call-центрах. Для зазначених вакансій передбачено збільшення розмірів заробітної плати.

За час розповсюдження першої хвилі пандемії у Франції кожен третій громадянин країни був змушений перебувати в умовах тимчасового безробіття. Тому Уряд Франції компенсував таким категоріям безробітним до 85% втраченого заробітку. В умовах пандемії найбільше зріс попит на медичні професії, зокрема на молодший і середній персонал (санітарні фельдшери, медичні сестри, водії швидкої допомоги, фахівці з лікувальної фізкультури тощо). В зазначених умовах до заробітної плати додатково виплачувались (до 50%) надбавки і доплати. В умовах забезпечення громадської безпеки, зросла потреба в охоронцях.

Найпопулярнішими вакансіями нині на ринку праці США є медичні сестри, фармацевти, лікарі-інфекціоністи, кур'єри, продавці, касири тощо. Для цих та інших професій рівень заробітної плати зріс до 20%, а для медичних сестер вона збільшилась більш, як вдвічі. Наприклад, компанія "Amazon" (онлайн ретейлер) збільшила на 100 тис. вакансії для осіб, які доставляють товар клієнтам. В умовах необхідності дезінфекції приміщень кількість вакансій для прибиральників зросла на 75%. Зросла більше, ніж на половину кількість вакансій для задоволення потреб для сільського господарства, через закриття кордонів і зменшення кількості трудових мігрантів. Уряд США вживав такі основні заходи: виплата допомоги для безробітних громадян; допомога лікарям; сприяння розвитку економіки, зокрема малому і середньому бізнесу; виплати громадянам США у вигляді одноразової допомоги в розмірі 1200 дол. США (у розрахунку на одну людину); запровадження тимчасової заборони трудової імміграції з метою захисту власних робочих місць тощо [10].

Уряд Сербії запровадив такі основні заходи, зокрема, як: відтермінування сплати із заробітної плати податків (за період до трьох місяців); видача позик для малого і середнього бізнесу під низькі відсотки; виплата допомоги громадянам, які втратили роботу та соціально незахищеним верствам населення (додатково кожному громадянину до 100 євро).

Уряд Румунії виділяв кошти на будівництво інфраструктурних об'єктів, зокрема доріг, з метою залучення вивільнених громадян. З метою розвитку малого і середнього бізнесу Уряд Румунії виділяв безвідсоткові гарантовані державою позики.

Запровадження програм Уряду України на заборону нараховування пені на прострочені кредити і зобов'язання; збільшення обсягів допомоги з резервного фонду на підтримання безробітних громадян; сприя-

ння розвитку малого і середнього бізнесу, зокрема реалізація пільгових кредитних програм "5-7-9" тощо. З іншого боку, більше навантаження лягло на самих суб'єктів господарської діяльності [7].

Так, багато компаній за власний коштом самостійно забезпечували своїх працівників засобами індивідуального захисту та оплачували вартість їх тестування; проводили дезінфекцію приміщень та за потреби забезпечували доставку їх транспортом на підприємства тощо [1; 2; 4; 16].

ВИСНОВОК

У результаті аналізу впливу Covid-19 на економіку світу та України зокрема, варто зауважити, що світ зазнав шалених трансформаційних змін у всіх його сферах. Криза, яка виникла в 2020 р., перевищила масштаби кризи років Великої депресії. Світ був вимушений підлаштуватися до нових умов життя, до яких він готовий не був. Це відображують показники рівня безробіття та падіння ВВП. Україна в свою чергу, будучи на етапі відновлення, після нелегких 2014–2018-х рр. у 2019 р. частково змогла стабілізувати внутрішній стан економіки та налагодити в певній мірі становище на ринку праці. Проте, 2020 р. карантин і пандемія стали важким випробуванням для держави. Однак, як ми зазначили в статті, наприкінці 2020 р. багато країн світу змогли економічно адаптуватися до нових умов життя після появи Covid-19.

Література:

1. COVID-19 и сфера труда. Вестник МОТ, Обновленные оценки и анализ. Международная организация труда. 2020. Вып. 4. URL: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---europe/---ro-geneva/---sro-moscow/documents/briefingnote/wcms_746704.pdf
2. Як пандемія COVID-19 за лічені тижні радикально змінила ринок праці в світі. Укрінформ. 2021. URL: <https://www.ukrinform.ru/rubric-society/3104413-kak-pandemia-covid19-izmenila-rynok-truda-v-ukraine.html>
3. Cajner, T. (2020), The U.S. Labor Market During the Beginning of the Pandemic Recession. URL: <https://bfi.uchicago.edu/working-paper/2020-58/>
4. Cheyvielle A. Le Covid-19 provoque une envolée du chômage dans le monde. 2020. URL: <https://www.lefigaro.fr/social/coronavirus-1-25-milliard-de-travailleurs-courent-un-risque-de-licenciement-ou-de-reduction-de-salaire-selon-l-oit-20200407>
5. Fujita S., Moscarini G., Postel-Vinay F. The labour market policy response to COVID-19 must save aggregate matching capital. 2020. URL: <https://voxeu.org/article/labour-market-policy-response-covid-19-must-save-aggregate-matching-capital>
6. Gaudiaut, T. COVID-19 et chômage: un impact variable dans l'OCDE EMPLOI. 2020. URL: <https://fr.statista.com/infographie/22228/comparaison-haussetaux-chomage-ocde-durant-la-crise-covid-19/>
7. Водянка А.Д., Скуляк В.М., Стопцун К.М., Чуса Г.І. Трансформація трудового законодавства України в умовах коронакризи. Економіка та держава. 2021. № 6. С. 78–81.
8. Вплив COVID-19 та карантинних обмежень на економіку України. Громадська організація "Центр прикладних досліджень" Представництво Фонду Конрада Аденауера в Україні. 2020. URL: <https://www.kas.de/documents/270026/8703904/>
9. Робоча сила України. Статистичний збірник Державної служби статистики України, 2019. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2020/zb/07/zb_r_s_2019.pdf
10. Дробот Е.В. Влияние пандемии COVID-19 на рынок труда США. Экономика труда, 2020. № 7. С. 577–588. URL: <https://doi.org/10.18334/et.7.7.110715>
11. Зайнятість та безробіття населення в 2 кварталі 2020 року. Експрес випуск. Державна служба статисти-

ки України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2020/09/118.pdf>

12. Лібанова Е. Трудова міграція з України: вплив COVID-19. Національна академія наук України. URL: <http://www.nas.gov.ua/UA/Messages/Pages/View.aspx?MessageID=6547>

13. За час карантину статус безробітного отримали понад 430 тисяч українців. 2021. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3084565-za-cas-karantinu-status-bezrobitnogo-otrimali-ponad-430-tisac-ukrainciv.html>

14. Кобеля З.І., Тодорюк С.І., Сторцун К.М. Трудова міграція на сучасному етапі ринкової трансформації економіки України. Економіка та держава. 2021. № 4. С. 132—136.

15. Коментар Мінекономіки щодо показників безробіття у грудні 2019 року. 2020. URL: <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=cbba3977-47db-4d8d-9465-98729bfd7f37&title=КоментарМінекономікиSchodoPokaznikivbezrobittiaugrudni2019-Roku>

16. COVID-19 та сфера праці. Вісник МОП. 2020. Вип. 5. URL: https://www.ilo.org/moscow/information-resources/publications/WCMS_749644/lang--ru/index.htm

17. Ринок праці. Населення, Організації економічного співробітництва та розвитку. URL: <http://www.oecd.org/>

18. Як пандемія COVID-19 змінила ринок праці в Україні. 2021. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3104312-ak-pandemia-covid19-zminila-rinok-praci-v-ukraini.html>

References:

1. International Labour Organization (2020), "COVID-19 and the sphere of labour" ILO Bulletin, Vol. 4, available at: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---europe/---ro-geneva/---sro-moscow/documents/briefingnote/wcms_746704.pdf (Accessed 10 March 2021).

2. Ukrinform (2021), "How the COVID-19 pandemic has radically changed the labor market in the world in a few weeks", available at: <https://www.ukrinform.ru/rubric-society/3104413-kak-pandemia-covid19-izmenila-rynok-truda-v-ukraine.html> (Accessed 8 Oct 2021).

3. Cajner, T. (2020), "The U.S. Pat. Labor Market During the Beginning of the Pandemic Recession", available at: <https://bfi.uchicago.edu/working-paper/2020-58/> (Accessed 8 Oct 2021).

4. Cheyvalle, A. Le (2020), "Covid-19 provoque une envolée du chômage dans le monde", available at: <https://www.lefigaro.fr/social/coronavirus-1-25-milliard-de-travailleurs-courent-un-risque-de-licenciement-ou-de-reduction-de-salaire-selon-l-oit-20200407> (Accessed 10 Oct 2021).

5. Fujita, S., Moscarini, G. and Postel-Vinay, F. (2020), "The labor market policy response to COVID-19 must save aggregate matching capital", available at: <https://voxeu.org/article/labour-market-policy-response-covid-19-must-save-aggregate-matching-capital> (Accessed 12 Oct 2021).

6. Gaudiaut, T. (2020), "COVID-19 and unemployment: a variable impact in the OECD EMPLOYMENT", available at: <https://fr.statista.com/infographie/22228/comparaison-hausse-taux-chomage-ocde-durant-la-crise-covid-19/> (Accessed 10 Oct 2021).

7. Vodianka, L., Skuliak, V., Stortsun, K. and Chusa, H. (2021), "Transformation of labor legislation of Ukraine in the conditions of coronacrisis", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 6, pp. 78—81.

8. NGO "Center for Applied Research" Representation of the Konrad Adenauer Foundation in Ukraine, (2020), "Impact of COVID-19 and quarantine restrictions on the economy of Ukraine", available at: <https://www.kas.de/documents/270026/8703904/> (Accessed 8 Oct 2021).

9. The State Statistics Service of Ukraine, (2019), "Labor Force of Ukraine", available at: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2020/zb/07/zb_rs_2019.pdf (Accessed 10 Oct 2021).

10. Drobot, E.V., (2020), "The impact of the COVID-19 pandemic on the US labor market", *Labor Economics*, vol. 7, pp. 577—588. URL: <https://doi.org/10.18334/et.7.7.110715>.

11. The State Statistics Service of Ukraine, (2020), "Employment and unemployment in the 2nd quarter of 2020", Express issue, available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2020/09/118.pdf> (Accessed 2 May 2021).

12. Libanova, E., (2020), "Labor migration from Ukraine: the impact of COVID-19", available at: <http://www.nas.gov.ua/UA/Messages/Pages/View.aspx?MessageID=6547> (Accessed 3 Oct 2021).

13. Ukrinform (2021), "During the quarantine, more than 430,000 Ukrainians received unemployment status", available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3084565-za-cas-karantinu-status-bezrobitnogo-otrimali-ponad-430-tisac-ukrainciv.html> (Accessed 8 Oct 2021).

14. Kobelia, Z., Todoruk, S. and Stortsun, K. (2021), "Labor migration at the present stage of market transformation of the ukrainian economy", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 4, pp. 132—136.

15. The official site of Ministry of Economy of Ukraine (2019), "Unemployment indicators in december 2019", available at: <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=cbba3977-47db-4d8d-9465-98729bfd7f37&title=КоментарМінекономікиSchodoPokaznikivbezrobittiaugrudni2019> (Accessed 2 Oct 2021).

16. International Labor Organization, (2020), "COVID-19 and the field of labor", *ILO Bulletin*, Vol. 5, available at: https://www.ilo.org/moscow/information-resources/publications/WCMS_749644/lang--ru/index.htm (Accessed 5 Oct 2021).

17. The official site of OECD, (2021), "Labor market. Population, Organization for Economic Cooperation and Development", available at: <http://www.oecd.org/> (Accessed 8 Oct 2021).

18. Ukrinform (2021), "How the COVID-19 pandemic changed the labor market in Ukraine", available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3104312-ak-pandemia-covid19-zminila-rinok-praci-v-ukraini.html> (Accessed 1 Oct 2021).

Стаття надійшла до редакції 12.10.2021 р.

www.dy.nayka.com.ua

Електронне фахове видання

**ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ
УДОСКОНАЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК**

Виходить 12 разів на рік

включено до переліку наукових фахових видань України
з питань **ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**
(Категорія «Б»)

Наказ Міністерства освіти і науки України
від 28.12.2019 №1643

Спеціальність 281

e-mail: economy_2008@ukr.net

тел.: (044) 223-26-28, (044) 458-10-73